

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

po e-mailu
15.3.06
7

Kotnikova 5, 1000 Ljubljana, Slovenija, telefon: +386 1 369 77 00, fax: +386 1 369 78 32

Številka: 37000-9/2006/2
Datum: 13. marec 2006

SKUPNOST OBČIN SLOVENIJE

Partizanska cesta 1
2000 MARIBOR

ZDRUŽENJE OBČIN SLOVENIJE

Zrinjskega 9
p. p. 2011
1000 LJUBLJANA

Zadeva: **Priprava strategij prostorskega razvoja občin in prostorskih redov občin**

Spoštovani,

na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve prejemamo številne prošnje za posredovanje smernic, strokovnih podlag, evidenc in drugega gradiva, ki bi ga bilo treba upoštevati pri pripravi strategij prostorskega razvoja posameznih občin in njihovega prostorskega reda.

Zato vam sporočamo in vas prosimo, da s tem seznanite vse občine, ki so članice vaše skupnosti oziroma vašega združenja, da je Vlada RS na seji 7. 12. 2005 sprejela **Nacionalne usmeritve za izboljšanje dostopnosti grajenega okolja, informacij in komunikacij z invalide**, in to je dokument, ki ga morajo upoštevati občine pri načrtovanju svojega prostorskega razvoja z našega področja dela.

Pravica do dostopnega grajenega okolja in informacij ter komunikacij ima v Republiki Sloveniji temelj v Ustavi, ki vsaj na petih mestih določa, da ima vsakdo pravico, da se prosto giblje in si izbira prebivališče (32. člen), da ima pravico do zbiranja ter svobodnega združevanja z drugimi (42. člen), da ima vsakdo pravico do zdravega življenjskega okolja (72. člen) in da država ustvarja možnosti, da si državljani lahko pridobijo primerno stanovanje (78. člen), pri čemer 14. člen posebej določa, da so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino.

Koncepcija razvojne strategije invalidskega varstva v Sloveniji, ki jo je sprejela Skupščina Republike Slovenije leta 1991, prav tako izpostavlja pomembnost dostopnosti grajenega okolja in informacij ter komunikacij za neodvisno življenje invalidov. Razvojna strategija med drugim posebej opozarja na urejanje bivalnih pogojev, urejanje prilagojenih prevozov ter potrebnost prilagojenega načina komuniciranja za slepe in gluhe osebe.

Cilji, opredeljeni v nacionalnih usmeritvah imajo pravno podlago tudi v številnih zakonih, ki jih je Republika Slovenija že sprejela, na primer s področja urejanja

prostora, gradnje objektov, dostopnosti stanovanj, dostopnosti delovnega okolja in opreme, letalskega in cestnega prometa, elektronskih komunikacij, itd.

V letu 2003, ki je bilo razglašeno za evropsko leto invalidov, so potekale številne akcije za seznanjanje javnosti s težavami, s katerimi se lahko srečajo invalidi. Številni projekti so potekali na lokalni ravni. Projekti Stopnička, Prijazna univerza, Ajdovščina - mesto po meri invalidov, ki je preraslo v akcijo »občine po meri invalidov«, so bile le delček v spreminjanju stališč, povezanih s spoznavanjem, razumevanjem in sprejemanjem invalidov kot enakopravnih državljanov.

Nacionalna usmeritev za izboljšanje dostopnosti grajenega okolja, informacij in komunikacij za invalide upošteva človekovo raznolikost, enakost in družbeno vključevanje. Takšen celovit pristop je izziv za načrtovalce, oblikovalce, uradnike, podjetnike, investitorje in politike in vključuje sedem ciljev:

- odpravljanje grajenih in komunikacijskih ovir v obstoječih objektih v javni rabi in na javnih površinah
- vse večstanovanjske stavbe morajo biti grajene tako, da jih je mogoče z minimalnimi strukturnimi posegi prilagoditi gibalno ali senzorno oviranim ljudem
- zagotoviti je treba dostopnost izobraževanja in delovnih mest
- senzorno oviranim invalidom je treba zagotavljati informacije v prilagojenih oblikah
- osebam z motnjami v duševnem razvoju je treba ustrezno pomagati pri razumevanju informacij in jih kar najbolj vključevati v družbena dogajanja
- zagotoviti moramo dostopnost javnega prometa, linijskega in mestnega
- taksije je treba prilagoditi za prevoz gibalno oviranih oseb
- v javnem potniškem prometu je treba zagotoviti prevoza za psa vodnika slepega invalida
- informacije in storitve državne uprave na svetovnem spletu morajo biti enako dostopne vsem državljanom
- zagotoviti je treba boljšo komunikacijo invalidov in drugih funkcionalno oviranih ljudi na področju e-dostopnosti
- več pozornosti nameniti seznanjenosti invalidov in drugih funkcionalno oviranih ljudi z možnostmi, ki jih lahko daje informacijsko-komunikacijska tehnologija
- večja dostopnost informacijsko-komunikacijskih tehnologij in podpornih tehnologij za invalide in druge funkcionalno ovirane ljudi.

Evropska unija je leto 2003 posvetila invalidom. Ob zaključku leta invalidov je Evropska komisija predstavila Evropski akcijski načrt – Enake možnosti za invalide, ki zajema obdobje od leta 2004 do leta 2010, njegov cilj pa je vključevati invalidnost v vse politike skupnosti in razvijati aktivnosti na ključnih področjih, ki stremijo k integraciji invalidov.

Nekaj ukrepov za izvajanje ciljev nacionalnih usmeritev:

- dosledno upoštevanje zakona o urejanju prostora, zakona o graditvi objektov in pravilnika o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi ter večstanovanjskih stavbah ter Slovenskega standarda za gradnjo objektov
- sprotno dopolnjevati zakonodajo z novimi zahtevami do okolja – v zakonodajo implementirati dosežke komunikacijske tehnologije
- vključiti seminarje o dostopnosti v vse stopnje in smeri izobraževanja

- delovna mesta invalidov ustrezno tehnološko opremiti (na primer osebni računalnik, prilagojen za težko gibalno ovirane, za senzorno ovirane...)
- v vseh javnih ustanovah mora biti dostopna elektronska lupa ali povečevalno steklo za slabovidne, za slepe uporabnike pa prilagojena računalniška oprema, kjer je to nujno potrebno (na primer v knjižnicah)
- namestitvev prenosne ali stalne induktivne zanke v javnih ustanovah
- omogočiti komuniciranje, spremljanje informacij ter predavanj v javni ustanovi naglušnim osebam preko induktivne zanke (prenosne oziroma stalne)
- s pomočjo tehnologije, ki jo omogoča digitalna televizija, zagotoviti sprejem nacionalnega programa na ločenih kanalih s prilagoditvami za slepe in slabovidne ter gluhe in naglušne (opisno opremljanje filmov za slepe in znakovni jezik za gluhe, podnaslavljanje za naglušne in kasneje oglušele osebe)
- prilagoditi informacije pri transportu za gluhe in naglušne osebe (od začetne informacije do prodaje vozovnic in informacije med potovanjem), ki morajo biti dostopne po vidni poti in po indukcijski zanki
- prilagoditve varnostne opreme za sprejem gluhim in naglušnim
- zagotovitev tehničnih možnosti za povratne informacije v prometu in telekomunikacijah za senzorno ovirane invalide
- prilagoditi avtobuse mestnega prometa oziroma linijske avtobuse in vlake za gibalno in senzorno ovirane invalide (dostop in vstop v avtobus, sprejemanje informacij prek zaslona in govorno podprte informacije)
- na 50.000 prebivalcev preureditev enega taksi vozila.

Roki za uresničitev posameznih ukrepov so odvisni od posameznega cilja, skrajni rok za uresničitev vsega navedenega pa je 31. 12. 2015. Celotno besedilo nacionalnih usmeritvami je dostopno na spletišču Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, na naslovu: <http://www.gov.si/mddszy/?CID=441&ID=1058&L=sl&T=Y>.

S spoštovanjem,

mag. Janez DROBNIČ
MINISTER

Dostaviti tudi:

- Občina Dolenjske Toplice (Zdraviliški trg 8, 8350 Dolenjske Toplice)
- Občina Ruše (Trg vstaje 11, 2342 Ruše)
- Občina Radeče (Ulica Milana Majcna 1, 1433 Radeče)
- Mestna občina Koper (Verdijeva 10, 6000 Koper – Capodistria)
- Mestna občina Ljubljana (Mestna uprava, Cigaletova 5, 1000 Ljubljana)
- Občina Mirna Peč (Trg 2, 8216 Mirna Peč)
- Mestna občina Novo mesto (Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto)
- Občina Zagorje ob Savi (Cesta 9. avgusta 5, 1410 Zagorje ob Savi)
- Občina Ig (Ig 72, 1292 Ig)
- Občina Izola (Sončno nabrežje 8, 6310 Izola – Isola)
- Občina Šempeter-Vrtojba (Cesta Goriške fronte 11, 5290 Šempeter pri Gorici)
- Občina Domžale (Ljubljanska 69, 1230 Domžale)
- Urbi d. o. o. Oblikovanje prostora (Trnovski pristan 2, 1000 Ljubljana)

